

KAUPAN LIITTO

Kaupan näkymät 2020

Jaana Kurjenoja

Poimintoja selvityksestä.

Koko selvitys on Kaupan liiton jäsenten saatavilla Kauppa.fi:n jäsensivuilla,
Tutkimukset-osiossa.

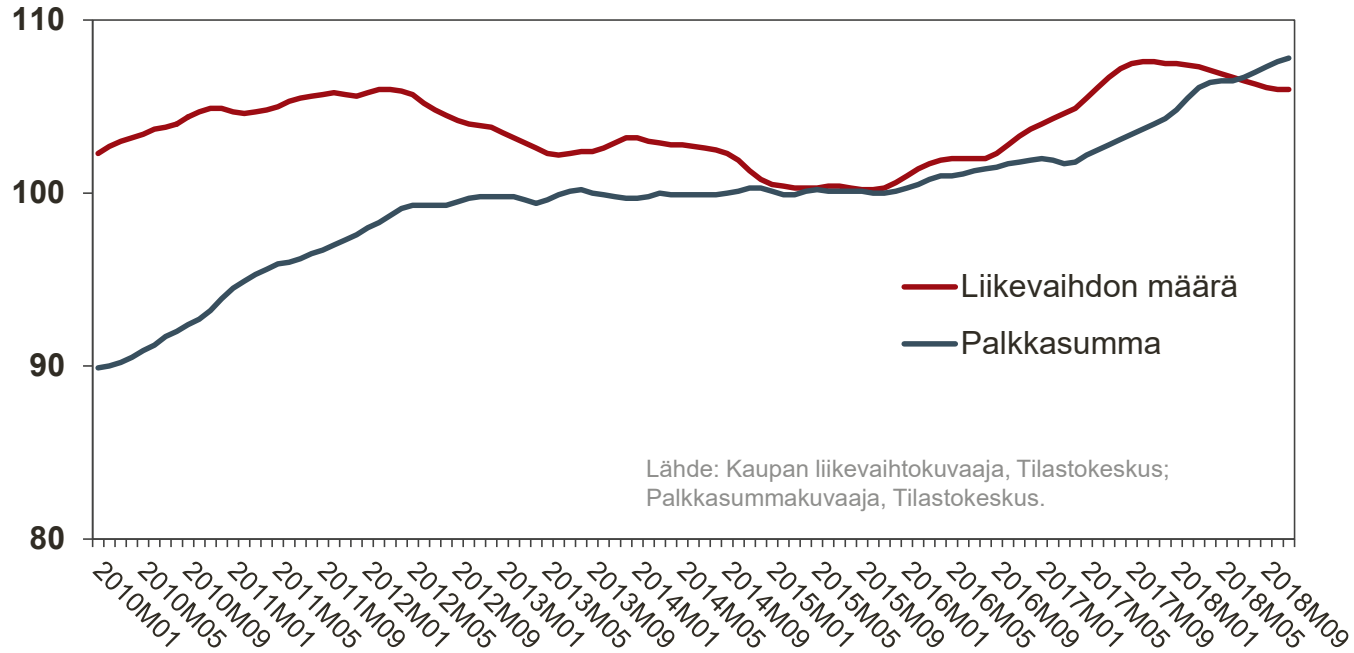
Liikevaihdon kasvu hidastui loppuvuodesta

Poimintoja selvityksestä.

Koko selvitys on Kaupan liiton jäsenten saatavilla Kauppa.fi:n jäsensivuilla, Tutkimukset-osiossa.

Tukkukaupan kasvun trendi on kääntynyt – Palkkasumman kasvu jatkuu

Tukkukaupan liikevaihdon määräindeksiin ja palkkasumman trendi

Energian ja joidenkin teollisuustuotteiden tukkuhintojen nousu kiihdytti tukkukaupan liikevaihdon kasvua – tekninen kehitys ja hintakilpailu laskivat erikoiskaupan hintoja

- Vähittäiskaupan euromääräinen liikevaihto kasvoi tammi–marraskuussa kolme prosenttia ja liikevaihdon määrä* kaksi prosenttia.
  - Vähittäiskaupan kasvussa tapahtui käänne touko-kesäkuussa: tammi-toukokuussa liikevaihdon määrän vuosikasvu oli noin kolme prosenttia ja kesä-marraskuussa enää prosentin.
  - Käänne näkyi erityisen selvästi tavaratalokaupassa (sis. pt-kaupan tavarataloissa ja hypermarketeissa), jossa liikevaihdon määrä kasvoi tammi-toukokuussa kolme prosenttia ja kutistui hivenen kesä-marraskuussa.
  - Erikoiskaupan tiukka hintakilpailu näkyy hintojen laskuna: euromääräinen liikevaihto on kasvanut hitaammin kuin liikevaihdon määrä.
  - Varsinkin kodintekniikassa hintakilpailun lisäksi hintatasoon vaikuttaa jatkuva tekninen kehitys.
- Tukkukaupan euromääräinen liikevaihto kasvoi tammi-marraskuussa viisi prosenttia, mikä johtui pitkälti raaka-aineiden, tuotantohyödykkeiden ja energian tukkuhintojen kasvusta. Samaan aikaan liikevaihdon määrä* kasvoi vain alle prosentin.
  - Myös tukkukaupassa tapahtui käänne touko-kesäkuussa: tammi-toukokuussa liikevaihdon määrän kumuloituva vuosimuutos oli reilusti yli kolme prosenttia, kun kesä-marraskuussa se kutistui yli prosentilla.
  - Tieto- ja viestintäteknikan tukkukauppa kasvaa edelleen vahvasti.

* Hintavaihteluista puhdistettu liikevaihto.

Kansainvälinen hintakilpailukyky on myös kaupan huolena:
Kuluttajapalveluiden ja –tuotteiden hintaan kasaantuu moninkertainen verotus

Poimintoja selvityksestä.

Koko selvitys on Kaupan liiton jäsenten saatavilla [Kauppa.fi](https://www.kauppa.fi):n jäsensivuilla, Tutkimukset-osiossa.

Erikois- ja käyttötavarakaupan hintojen on katettava kaikki kustannukset, joita kaupalle syntyy koko hankinta- ja myyntiketjun aikana aina kiinteistö- ja hallintokuluihin asti. Suurin osa kaupan kustannuksista muodostuu kotimaassa, kun kauppa ostaa palveluja (esim. kiinteistö- ja hallintopalvelut, logistiikka-, markkinointi- ja mainonta- tai it-palvelut), tekee erilaisia tavarahankintoja tai palkkaa itse työntekijöitä.

Arvonlisävero kohdistuuakin ennen kaikkea kotimaassa tehtyyn työhön: täällä ostettuihin palveluihin ja teetettyyn työhön. Edes ns. tuontitavaroissa arvonlisävero ei kohdistu ulkomaiseen, vaan kotimaiseen työhön.

Pärjätäkseen kansainvälisessä hintakilpailussa erikois- ja käyttötavarakaupan on pystyttävä tehostamaan erilaisia palveluketjuja esimerkiksi automatisoimalla tai tekemällä yhteistyötä hankinnassa, logistiikassa, markkinoinnissa jne. Kaikkien kustannusten jälkeinen marginaali on varsinkin erikoiskaupan yritykselle niin pieni, ettei toiminnan tulevaan kehittämiseen tai kustannusten merkittävään nousuun ole juuri varaa.

Hintarajoite kaupalle tulee kansainvälisestä kilpailusta, mutta kustannukset muodostuvat kotimaassa.

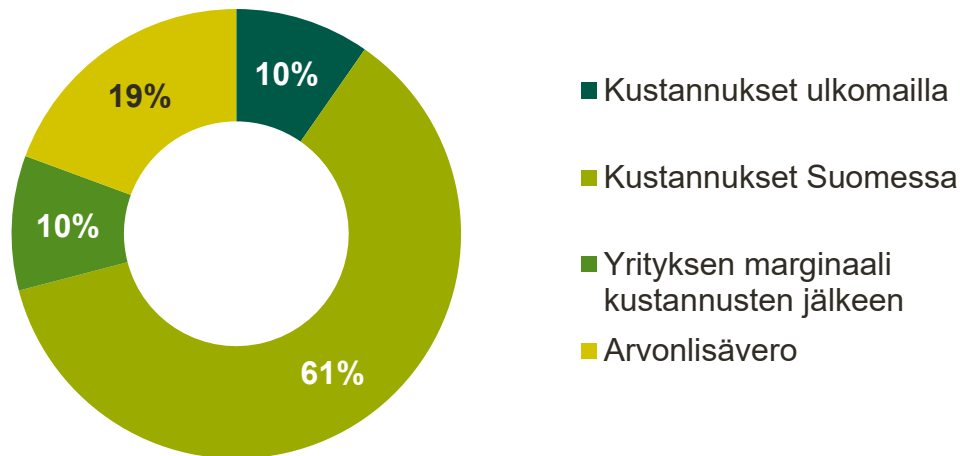
KAUPAN LIITTO

Arvonlisävero kohdistuu ennen kaikkea Suomessa tehtävään työhön

Esimerkkinä Aasiassa valmistetun puseron hinnan muodostus, yht. 31 euroa

Aasiassa valmistetun, 31 euroa maksavan puseron arvonlisäveroton hinta on 25 euroa. Arvonlisäverottomasta hinnasta erilaisia vähittäiskaupan toimintaan ja hankintoihin liittyviä kustannuksia on 22 euroa (88 prosenttia). Näistä kustannuksista 86 prosenttia koituu kotimaasta.

Arvonlisävero kohdistuu ennen kaikkea Suomesta tilattuihin palveluihin ja hankintoihin ja Suomessa tehtyyn työhön.

Kauppa luo talouskasvua sekä investoimalla että työllistämällä Suomessa. Lähes yhtä paljon talouden arvonlisää se luo ostamalla tavaroita ja palveluita muilta aloilta. Pärijätäkseen kilpailussa juuri tätä osaa kustannusketjussa – Suomesta ostettavia ja verotettavia palveluja ja tavaroita – moni kaupan yritys pyrkii nyt leikkaamaan.

Kansainväliset ketjut, verkkokaupat tai digitaalisen kaupan alustat eivät useinkaan tee Suomessa liiketoimintaansa kehittävää tutkimus- ja kehitystyötä. Tätä työtä tehdään usein pääkonttorien sijaintimaissa tai paikoissa, joihin keskitetään koko konsernia koskevaa strategista kehitystyötä. Muualla kehitetyt toimintatavat ja -järjestelmät otetaan sitten käyttöön - ehkä hieman muokattuina – myös Suomessa.

Liiketoiminnan strateginen kehittäminen, suunnittelu ja toimintojen hallinta luovat enemmän arvonlisää kuin pelkkänä jakelukanavana toimiminen. Siksi on tärkeää, että Suomessa on myös kaupan yritysten pääkonttoreita ja suunnittelu- ja kehittämistoimintoja.

Jos Suomessa ei ole riittävästi yliopistotasosta kaupan alan koulutusta ja tutkimusta, täällä ei myöskään ole riittävästi eniten arvonlisää luovia toimintoja.

KAUPAN LIITTO

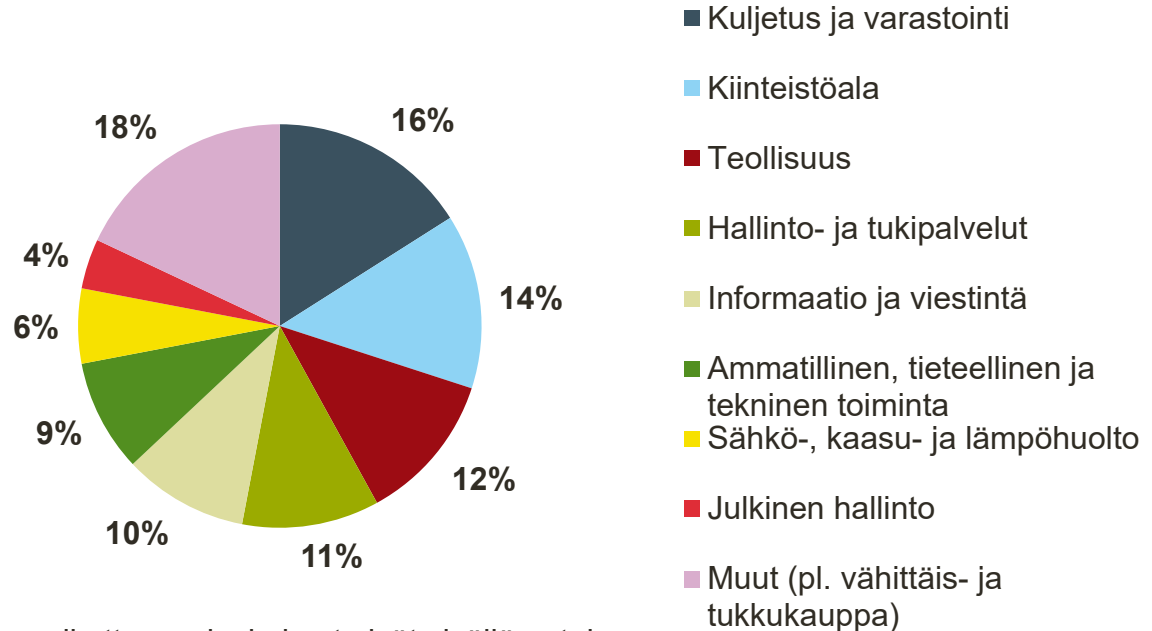
Ilman suomalaista vähittäis- ja tukkukauppaa monen alan tuottama arvonlisä romahtaisi

Suomessa toimiva kauppa tuottaa muilta aloilta tekemillään tuote- ja palveluostoilla myös välillisesti arvonlisää. Kaupan jatkuvan toiminnan tuottaman välillisen arvonlisän jakautuminen toimialoittain

Varsinkin pääkonttoritoiminnot ja erilaiset strategiset liiketoiminnan suunnitteluun, ohjaamiseen ja hankintoihin liittyvät kaupan toiminnot luovat kasvua kotimaassa myös muille aloille.

Esimerkiksi ilman kaupan Suomesta ostamia palveluja logistiikka-alan tuottama arvonlisä romahtaisi 12 prosenttia.

(Kiinteähintainen BKT, Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito.)

HUOM! Kaupan vaikuttavuuslaskelmat eivät sisällä autokauppaa.

Vaikututtavuuslaskelmat: KPMG 2017.

Tässäkö se oli?: Talouskasvu hidastuu ennen kuin kauppa ehtii kunnolla mukaan

Kaupan liikevaihto ja työllisyys 2019-2020

Poimintoja selvityksestä.

Koko selvitys on Kaupan liiton jäsenten saatavilla Kauppa.fi:n jäsensivuilla, Tutkimukset-osiossa.

Kauppan näkymät -taustaa

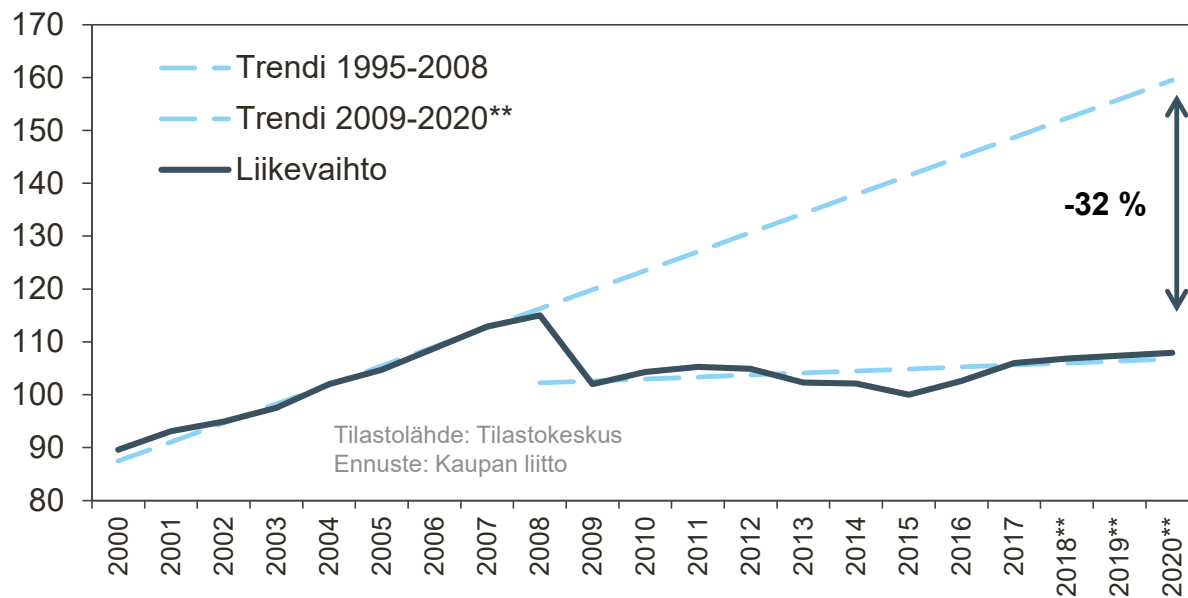
- Tänä vuonna talous kasvaa noin puolitoista prosenttia, ensi vuonna runsaan prosentin.
- Maailmantalouden ja euroalueen kasvu hidastuu, mikä vaikuttaa suoraan vientiin ja teollisuustuotantoon. Kun samaan aikaan rakennusinvestoinnit supistuvat, suomalaisen tukkukaupan kasvun edellytykset vaikeutuvat.
- Uudisrakentamisen hiipuesssa korjausrakentaminen kasvaa. Korjausrakentamisen lisäksi tukkukauppaa auttaa teollisuuden ja varsinkin kemianteollisuuden uudet tilaukset.
- Raaka-aineiden ja öljyn hinnat laskivat loppuvuodesta 2018, mutta ne kääntyvät tänä vuonna taas nousuun ja aiheuttavat kustannus- ja hintapaineita myös kauppaan. Tänä vuonna inflaatio kiihtyy vain hieman ja pysyttelee alle puolentoista prosentin. Ensi vuonna inflaatio kiihtyy edelleen, mutta jää kuitenkin alle kahden prosentin.
- Työllisyys kasvaa edelleen, vaikkakin hitaammin kuin 2018. Inflaatiosta huolimatta reaaliansiot kasvavat tänä vuonna varsinkin palkkaliukumien kautta. Reaalinen palkkasumma ja ostovoima kasvavat koko taloudessa hivenen hitaammin kuin viime vuonna.
- Käytettävissä olevien tulojen kasvu ohjautuu vähittäiskauppaan vain osittain: Reilut puolet yksityisestä kulutuksesta on muuta kuin vähittäiskaupan tuotteita. Kun varsinkin asumisen ja liikkumisen kustannukset nousevat, ne syövät tilaa vähittäiskaupan kasvulta.
- Korkotasoa alkaa nousta loppuvuodesta 2019, mutta maltillisesti. Varautuminen varsinkin asuntolainojen korkojen nousuun voi syödä kulutusaikomuksia ja kasvattaa säästämistä.

Kauppan näkymät -taustaa

- Ennusteessa ei ole tehty oletuksia muista kuin hallituksen ilmoittamista veropäätöksistä.
- Kuluvaan vuoteen ja lähivuotien kasvuun liittyy ennen kaikkea alasuuntaisia riskejä.
  - *Alasuuntaisia riskejä ovat mm. Brexit ja mahdolliset muut vastaavat poliittiset hankkeet Euroopassa, euroalueen pankkisektorin ongelmat, protektionistisen talouspolitiikan leviäminen ja vahvistuminen, korkojen mahdollinen nousu loppuvuodesta 2019 sekä kotitalouksien ja yritysten varautuminen siihen.*
  - *Vanhenevan väestön aiheuttamat kulut sekä julkisen sektorin uudistukset, kuten sote, aiheuttavat paineita verotuksen kiristämiseen ja varsinkin kulutusverotukseen. Toteutuessaan tämä söisi ostovoimaa ja lisäisi kaupan kustannuksia.*

Digitalisoituvan tukkukaupan kansainvälinen kilpailuympäristö kiristyy ja kasvu hidastuu

Tukkukaupan liikevaihdon määraindeksi*

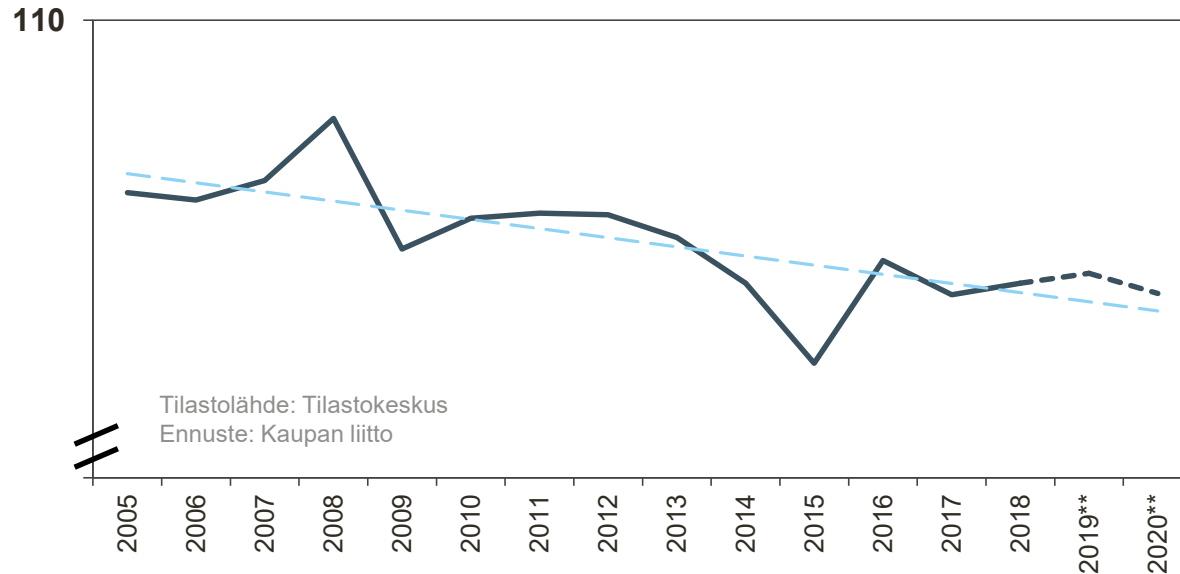
Liikevaihdon määrä kasvaa tänä ja ensi vuonna puoli prosenttia.

* Hintavaihteluista puhdistettu liikevaihto.

Toimintojen automatisointi, asiakkaiden kustannustehokkuus ja ulkomainen kilpailu näkyvät tukkukaupan työllisyydessä

Tukkukaupan työlliset*, 1 000 henkilöä

* Palkansaajat, yrittäjät ja yrityksessä työskentelevät yrittäjien perheenjäsenet

Tukkukaupan työllisten määrä kasvaa tänä vuonna prosentin ja pienenee ensi vuonna kaksi prosenttia.

Lisätietoja:

Jaana Kurjenoja

pääekonomisti

Kauppa liitto

jaana.kurjenoja@kauppa.fi

p. 040 820 5378

